

VIZITĂ DE STUDIU LA LYON: CRONICĂ DE CĂLĂTORIE

Victoria VASILICA,
Biblioteca Națională a Republicii Moldova,
Asociația Bibliotecarilor din Republica
Moldova

Rezumat: *Autoarea scoate în evidență importanța vizitelor de studiu ca și formă de instruire continuă. Participarea la o vizită de studiu poate fi o experiență interesantă, un important instrument de învățare pentru oricare profesionist, dar și oportunitatea de a învăța din cele mai bune practici.*

Cuvinte-cheie: *educația mediatică și informațională, vizită de studiu, Școala Națională de Științe ale Informației și Biblioteconomiei, Lyon, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, ERIM.*

Abstract: *The author highlights the importance of study visits as a form of continuous education. Participation in a study visit can be an interesting experience, an important learning tool for every professional, that also gives the opportunity to learn from best practices.*

Keywords: *media and information education, study visit, National School of Information Sciences and Library Science Lyon, Association of Librarians of the Republic of Moldova, ERIM.*

Vizitele de studiu sunt forme de dezvoltare profesională, care oferă oportunități de a descoperi bune practici și factori de succes în cadrul instituțiilor gazde de profil în scopul învățării, dezvoltării și reproducerii în cadrul propriei instituții. În cadrul unei astfel de formări se asigură acces la informație și cultură, tradiții și experiențe inovatoare în scopul dezvoltării competențelor necesare pentru activitatea profesională și socială. Managerii care pledează pentru astfel de forme de învățare conștientizează efectul și randamentul angajaților după cunoașterea organizațiilor cu experiențe avansate în domeniu de activitate. Participarea la o vizită de studiu poate fi o experiență interesantă, un important instrument de învățare pentru oricare profesionist, dar și oportunitatea de a învăța din cele mai bune practici.

În perioada 24-29 octombrie 2021, echipa de super-traineri din cadrul Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova a călătorit la Lyon într-o vizită de studiu organizată de ERIM în Moldova - IREX Europe, ERIM International. Vizita a avut loc în

contextul Săptămânii Mondiale a Educației Media, declarată de UNESCO.

Din anul 2014, ABRM realizează activități de alfabetizare mediatică pentru cetățeni prin intermediul membrilor săi, bibliotecari din cadrul Sistemului Național de Biblioteci. Astfel în anul 2021, ABRM a reușit să formeze 12 traineri naționali – bibliotecari cu competențe avansate în EMI, să coordoneze un curriculum cu Ministerul Educației și Cercetării, să dețină un manual digital de educație mediatică și informațională pentru bibliotecari și publicul larg <https://biblioemi.abrm.md/>. Concomitent s-a reușit alfabetizarea a 120 de bibliotecari, traineri regionali care realizează în continuare activități de educație mediatică pentru cetățeni în comunitățile în care activează. Aceste realizări au fost grație Programului *Strengthening Independent Media and Media Literacy in Moldova*, finanțat de către (ERIM Equal Rights & Independent Media)

În acest context alfabetizarea media a cetățenilor a devenit o prioritate strategică

Echipa de bibliotecari moldoveni în fața Catedralei Notre Dame de Fourvière

pentru ABRM în cadrul Programului de dezvoltare al comunităților.

Rolul mass-media în formarea culturii cetățenilor este foarte importantă. De la conținuturi despre viața celebrităților și până la activitatea partidelor politice, mass-media transmite informație. Această informație modelează și formează înțelegerea fiecărui cetățean despre lume și îi face să acționeze sau să gândească în anumite moduri. Alfabetizarea mediatică oferă posibilitatea analizei independente a produselor mediatică și dezvoltarea aptitudinii de înțelegere proprie. Educația mediatică oferă posibilitatea de a învăța să gândești critic și de a deveni un consumator inteligent de produse mediatică și cum să faci alegeri informate, vor avea atitudine civică față de problemele sociale și comunitare. Vizita de studiu la Lyon, pentru bibliotecarii traineri naționali a fost o experiență avansată de care au beneficiat nu doar ca formatori de educație mediatică, dar și ca bibliotecari profesioniști.

Atunci când ne gândim la Franța, orașele la care se face cel mai des referire sunt Paris, Nisa sau Bordeaux, rareori Lyon este pe această listă, cu toate că este al treilea oraș după mărime din Franța, este capitala gastronomică a țării, și foarte important - găzduiește mai multe situri incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO. O parte din

acestea a reușit și grupul de bibliotecari din Republica Moldova să le viziteze.

Este cunoscut faptul că Lyon este capitala franceză a gastronomiei. Din Evul Mediu până la renaștere, Lyon era un oraș care conecta mai multe trasee, în acest sens locuitorii puneau la dispoziția călătorilor produse alimentare excelente cum ar fi castanele, brânzeturile și mezelurile. Ulterior, după ce rețeaua de transport a fost întărită această tendință s-a transformat în tradiție. Astfel acest oraș a ajuns să aibă 4000 de restaurante, iar în 2019 a devenit "Capitala Mondială a Gastronomiei". Ceea ce este minunat că odată cu gustul gastronomic este dezvoltat și gustul pentru artă și pictură a localnicilor și turiștilor, majoritatea localurilor găzduiesc expoziții ale pictorilor tineri cât și consacrați.

Lyon a atras ochiul grupului de bibliotecari și prin micile librării. Librăriile care au așa zisele *livres d'occasion*, cunoscute atât ca cărți second-hand, sunt comorile nerostite ale Lyonului și se numără printre visurile bibliofililor. Cărțile sunt foarte ieftine în comparație cu cele noi, dar uneori poți găsi adevărate comori printre munții de carte.

În Vieux Lyon, veți găsi *Librairie Diogene* care nu vinde doar cărți second-hand, ci și cărți de colecție, unde prețurile încep de la 500 de euro. Câteva ore bune pot fi pierdute sau investite cu ușurință în aceste

Interviu matinal la Radio Nova cu Iulia Spânu, Victoria Vasilica, Marina Rusu, Lyon, Franța

Mesaj motivațional de invitație la Théâtre des Célestins din Lyon

librării frumoase.

Alt punct de reper pentru bibliotecarii moldoveni a fost Biblioteca Municipală din Lyon, care este un spațiu atractiv, modern, adorat atât de localnici, cât și un loc de vizitat pentru turiști.

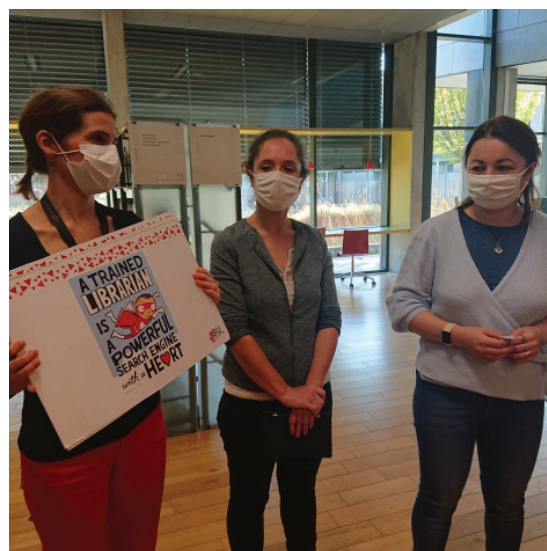
Dimineața primei zile din cadrul vizitei de studiu a bibliotecarilor supertraineri se anunță a fi interesantă. În holul spațiului în care am fost gazduiți, am descoperit o bibliotecă, aranjată ingenios într-un mobilier vintage. Oferta de carte este mare, de la literatură motivațională până la rețete culinare și cărți pentru copii. La fel, utilizatorii sunt îndemnați de a socializa între ei despre

În sediul ERIM Internațional din Lyon. Elena Pintilei, director general BNRM împreună cu d-na Maria Furdul

conținutul cărților citite pe un intracat, desigur și despre alte subiecte care prezintă interes. Am observat prezența cărților, tablourilor, CD – urilor cu muzică în cele mai neașteptate locuri, ceea ce evocă tendința de a transmite valoarea educației și culturii societății.

Vizita la sediul ERIM Internațional a fost așteptată de către toți participanții. Întâmpinați cu o cafea fierbinte și croissant, am cunoscut echipa care ne inspiră de aproape 8 ani. Am remarcat diversitatea culturală a angajaților, dar care sunt uniți în realizarea misiunii organizației orientată spre promovarea drepturilor omului, a bunei guvernări și a democrației prin îmbunătățirea educației și consolidarea mass-media independente. În cadrul întâlnirii au fost prezentate spectrul de programe

La Biblioteca Universitară Éducation Lyon-Croix-Rousse

coordonate de către ERIM în Moldova - IREX Europe. Subiectele abordate de către organizație sunt diferite, precum integrarea tinerilor migranți, consolidarea mass-media independente din Asia Centrală și Africa ș.a.

A urmat o întâlnire cu bibliotecarii de la Biblioteca Universitară Éducation Lyon - Croix-Rousse. Biblioteca universitară modernă cu colecții de carte structurate pe sectoare cum ar fi educație, istorie, geografie, știință și tehnologie, artă și cultură, literatură și limbi străine. O colecție specială, care este intitulată *Aspasie*, acoperă toate

La Biblioteca Universitară Éducation
Lyon- Croix-Rousse

domeniile de cunoaștere prin abordarea de gen, cu axe puternice: educație, sociologie, istorie și psihologie [1]. Această colecție răspunde unei misiuni fundamentale a sistemului de învățământ din Franța și anume sensibilizarea populației la stereotipurile sexiste, combaterea homofobiei, educarea despre sexualitate și sprijinirea predării cu privire la problema egalității de gen.

În cadrul întâlnirii, bibliotecarii din Republica Moldova au împărtășit experiența lor de formatori în educația mediatică și informațională cu bibliotecarii din Franța și desigur metodele, instrumentele, curriculumul și bineînțeles *Manualul digital de Educație Mediatică și Informațională*. La rândul lor bibliotecarii din Franța, participând la întâlnire au prezentat jocurile de societate ca formă ludică de predare a educației mediatice. Perioada postpandemică se caracterizează prin încercarea de detașare de INTERNET și gadgeturi și petrecerea timpului cu familia, prietenii. Jocurile de societate sunt o alternativă sănătoasă a bucuriei timpului petrecut împreună. Ar fi minunat să se reușească preluarea acestei experiențe prin intermediul căreia este predată educația mediatică.

În lista aspirațiilor oricărui bibliotecar din Republica Moldova se află și vizita la Școala Națională de Biblioteconomie și Științe ale Informării din Franța (ENSSIB), care este unică în Europa. Școala este afiliată Universității din Lyon și pregătește doar

cadre superioare pentru biblioteci. Grupul de bibliotecari a fost întâmpinat și ghidat de către Thomas Chaimbault, colaborator ENSSIB, care a organizat o excursie în incinta Școlii și bibliotecii universitare. A învăța la ENSSIB înseamnă a accesa spații moderne, cu condiții excelente pentru a avea confortul și a te concentra doar pe cursul de formare. Școala este dotată cu:

- amfiteatru de circa 150 de locuri;
- multiple săli de clasă;
- spații prietenoase de lucru în grup;
- bibliotecă de specialitate în două nivele;
- echipament IT care este actualizat în mod constant.

Ceea ce a uimit grupul de bibliotecari era grădina, amplasată în ograda școlii, spațiu în care studenții împreună sădesc și cresc legume, dezvoltă prietenii și socializează. ENSSIB este situat la doar câțiva metri de parcul Tête d'Or și de parcul Feys-sine, spații verzi care întregesc și facilitează condițiile de învățare. În cadrul vizitei am reușit să avem o discuție cu directoarea ENSSIB, Nathalie MARCEROU-RAMEL. Astfel am reușit să aflăm, că această școală pregătește manageri de bibliotecă care sunt funcționari publici. Bibliotecarii de alte categorii fac studii la Strasbourg și în alte regiuni din sudul Franței. Odată cu instituirea ei în funcție s-a reușit diversificarea programelor de studiu, dar și se lucrează la inițierea unui program de doctorat pentru specialiștii în biblioteconomie. Oricare

Modele de predare a lecțiilor în Educația
Mediatică și Informațională

Média Sphères

persoană, care dorește să devină bibliotecar în Franța poate obține studii ordonate pe categorii, de la Categoria C până la Categoria A. Instruirea la cursurile de master în Biblioteconomie și Științe ale Informării permit accesarea la posturi superioare. Școala de Biblioteconomie din Franța colaborează cu mai multe asociații profesionale. Prima Asociație profesională din Franța este Asociația Bibliotecarilor din Franța (ABF), care a fost înființată în anul 1906. ENSSIB, este o oportunitate realistă pentru oricare bibliotecar din Moldova. Este nevoie de aspirație, efort și cunoașterea limbii franceze. Mai multe informații despre programele de studii pot fi regăsite pe site-ul oficial al școlii [2]. La fel, site-ul găzduiește o bibliotecă de specialitate care poate fi consultată la submeniul resurse documentare.

O altă experiență profesională căpătată în cadrul vizitei la Médiathèque du Rize. Colegii bibliotecari au împărtășit experiența lor de instruire a tinerilor cu privire la istoria locală, cu ajutorul jocului de calculator MINECRAFT. Utilizatorii mediatecii sub ghidajul bibliotecarilor își documentează proiectele de reconstrucție a monumentelor arhitecturale ale orașului din diferite perioade. Urmează construcția virtuală a acestor monumente de istorie locală cu ajutorul MINECRAFT. Este interactiv și foarte util pentru promovarea moștenirii arhitecturale a localității și desigur este un exercițiu complet de învățare a

matematicii și a desenului tehnic.

Vizita la Radio Nova, principalul partener media în cadrul Festivalului de Teatru SENS INTERDIT a fost o ocazia bună de a promova proiectele Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova: programul „Consolidarea Presei Independente și a Educației Mediatice în Moldova”, implementat cu suportul ERIM International, activitatea supertrainerilor în procesul de promovare a educației mediatice și informaționale, formarea unei culturi mediatice în comunități, desigur și despre *Manualul digital de Educație Mediativă și Informațională*. Interviu a fost realizat de către un tânăr jurnalist, iar experiența a fost inedită. Traducerea a fost asigurată de către Jana Chisalita Musat, președinta AMOL - Association des Moldaves de Lyon. Fiecare membru al echipei a avut oportunitatea de a se exprima.

În cadrul agendei de lucru a vizitei au fost planificate vizite ale monumentelor, teatrelor și altor obiecte socioculturale.

O altă locație vizitată de către bibliotecari a fost și *Catedrala Notre-Dame de Fourvière* - o biserică care a fost construită din fonduri private între anii 1872 și 1896. Biserica Fourvière este dedicată Fecioarei Maria, căreia i se atribuie salvarea orașului Lyon de ciuma bubonică care a cuprins Europa în 1643. În fiecare an, la începutul pe 8 decembrie, Lyon mulțumește Fecioarei Maria pentru salvarea orașului aprinzând lumânări în tot orașul, în cadrul Festivalu-

Sala de lectură din Biblioteca Universitară
Éducation Lyon-Croix-Rousse

lui Luminilor. Site-ul face parte din patrimoniul mondial al UNESCO.

Marele Teatru Roman construcția căruia a fost finalizată în anul 15 î. Hr. Este cel mai vechi teatru roman din Franța, găzduiește evenimente culturale pe tot parcursul anului a fost de asemenea o locație vizită.

Sala *Célestins a Teatrului din Lyon* a fost vizitată pentru a viziona un spectacol jucat de către teatrul KnAM în regia Tatiane

Frolova. Spectacolul *Le Bohneur* este ca un documentar, scoate în evidență problemele cotidiene complexe prin demersuri inovative și creative, prin jocul excelent al actorilor și profunzimea poveștilor de viață redacte. Teatrul metamorfozează lumea.

Vizitele de studiu sunt activități didactice care oferă experiențe, cunoștințe și competențe noi într-un mod interactiv, facilitând procesul de învățare.

Referințe bibliografice:

1. Aspasié: un fonds de recherche sur le genre [online]. [citată 26.01.2022]. Disponibil: https://portaildoc.univ-lyon1.fr/bibliotheques/bibliotheques_deduction/aspasie-un-fonds-de-recherche-sur-le-genre
2. ENSSIB: l'offre de formation [online]. [citată 26.01.2022]. Disponibil: <https://www.enssib.fr/l-offre-de-formation>